

Decalogul școlii pe timp de pandemie

CONSILIUL
ELEVILOR

Decalogul școlii pe timp de pandemie

Având în vedere dinamica deciziilor din ultima vreme care au ca centru de interes debutul anului școlar 2020-2021, Consiliul Național al Elevilor lansează în spațiul public un set de 10 obiective esențiale, pe care decidenții de la nivel central și local trebuie să le ia în considerare atunci când dezbate subiectul redeschiderii școlilor.

În acest sens, *Decalogul școlii pe timp de pandemie* reprezintă un document programatic, care pune pe tapet o serie de probleme identificate în sistemul educațional și care vine, totodată, cu soluții concrete pentru ca acestea să fie rezolvate. Cele 10 obiective propuse și detaliate de Consiliul Național al Elevilor sunt:

- 1. Accelerarea procesului de digitalizare a educației**
- 2. Accesibilizarea educației online pentru toți elevii**
- 3. Pregătirea comprehensivă a cadrelor didactice**
- 4. Asigurarea condițiilor igienico-sanitare în toate școlile din România**
- 5. Finanțare adaptată contextului**
- 6. Informare publică deschisă și constantă din partea autorităților**
- 7. Elaborarea și aplicarea unitară a procedurilor privind deschiderea școlilor**
- 8. Modificarea indicatorilor de performanță ai unităților de învățământ**
- 9. Modificarea curriculumului**
- 10. Respectarea drepturilor elevilor**

1. Accelerarea procesului de digitalizare a educației

a) Digitalizarea procesului de predare-învățare-evaluare

În luna martie a acestui an, izbucnirea pandemiei de coronavirus a forțat tranziția sistemului educațional românesc, din mediul offline, în cel online. La momentul respectiv, toți actorii educaționali au fost luați pe nepregătite: elevi fără acces la internet, cadre didactice care nu erau pregătite pentru a adapta materia la predarea online și autorități care erau, în mod evident, depășite de situație. Considerăm că este important ca decidenții să învețe din greșelile trecutului, motiv pentru care propunem următoarele obiective:

- Utilizarea, de către cadrele didactice, a unor metode de predare și evaluare adaptate educației online, pentru a facilita procesul de asimilare a informațiilor de către elevi.
- Crearea și operaționalizarea unei platforme de E-Learning la nivel național, care să poată fi accesată de către toți elevii și toate cadrele didactice.
- Crearea Bibliotecii Școlare Virtuale, conform articolului 70 din Legea educației naționale nr. 1/2011;
- Utilizarea catalogului școlar virtual, indiferent de modalitatea de desfășurare a cursurilor, pentru creșterea gradului de transparență al evaluării elevilor.
- Elaborarea testelor sumative adresate elevilor, astfel încât să evalueze în mod exclusiv competențele deprinse de aceștia pe parcursul procesului de învățare, în defavoarea memorării & redării informațiilor.

b) Digitalizarea proceselor administrative din școală

Birocrația reprezintă o problemă semnificativă a sistemului educațional din România. La nivelul fiecărei unități de învățământ există diferite comisii, departamente și compartimente, care emit și procesează un volum uriaș de documente. Măsurile luate pentru digitalizarea atât a sistemului educațional, cât și a întregului sistem administrativ din România se pot aplica și în cazul procedurilor administrative din domeniul educațional, pentru a eficientiza aceste procese și pentru a limita, pe cât posibil, contactul fizic în această perioadă.

În acest sens, formulăm următoarele propuneri:

- Desfășurarea ședințelor Consiliului de Administrație în mediul online, cu participarea deschisă tuturor elevilor, profesorilor și părinților, în calitate de observatori;

- Elaborarea și gestionarea online a documentelor administrative la nivelul fiecărei unități de învățământ, măsură care ar spori și principiul transparenței instituționale.

2. Accesibilizarea educației online pentru toți elevii

Din păcate, după prima jumătate lunii martie, școala nu a mai continuat pentru aproximativ 900.000 de elevi din România, din cauza lipsei dotării cu device-uri conectate la o rețea de internet, dar și din cauza lipsei unor platforme unice naționale de e-learning pe care să o utilizeze toate școlile din țară.

Totodată, tranziția bruscă la mediul virtual a reprezentat, poate, un pas și mai dificil pentru elevii cu dizabilități sau cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă sau școlarizați în centre de educație incluzivă, care nu au putut beneficia de o curriculă adaptată la particularitățile lor.

Astfel, solicităm implementarea următoarelor obiective:

- Realizarea, în regim de urgență, a unei noi analize privind necesarul de device-uri în rândul elevilor și cadrelor didactice și derularea procedurii de achiziție publică;
- Identificarea nevoilor elevilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale, cu ajutorul Ministerului Educației și Cercetării și al experților în psihopedagogie specială (adaptarea curriculumului național, micșorarea duratei unei ore de curs din mediul online, crearea unei platforme speciale pentru actul de predare-învățare în cazul acestor elevi).

3. Pregătirea comprehensivă a cadrelor didactice

Formarea cadrelor didactice reprezintă un pilon de bază într-un sistem de educație centrat pe elev, cu atât mai mult cu cât școala online a scos la iveală lipsa pregătirii profesorilor în sensul adaptării materiei pentru predarea din spațiul virtual, dar și al identificării unor metode pedagogice pliate pe acest tip de învățământ. Consultarea realizată de Consiliul Național al Elevilor a confirmat acest lucru, astfel că peste 50% dintre cei 18.000 de respondenți au considerat că profesorii lor nu dețin o serie de competențe digitale care să faciliteze tranziția de la învățământul clasic la cel online.

În acest sens, Consiliul Național al Elevilor propune organizarea, de către casele corpului didactic din fiecare județ, a unor sesiuni de formare pentru profesori, astfel încât aceștia să deprindă competențele necesare adaptării curriculei pentru școala online, dar

și cele necesare identificării și aplicării unor metode pedagogice care să permit asimilarea cu ușurință a informațiilor de către elevi.

4. Asigurarea condițiilor igienico-sanitare în toate școlile din România

Având în vedere faptul că majoritatea școlilor va reîncepe cursurile în format clasic, este foarte important ca statul să asigure ansamblul de măsuri de siguranță care se impun în contextul pandemiei cu COVID-19, astfel încât niciunui elev să nu îi fie periclitată sănătatea. Astfel, e absolut necesară implementarea următoarelor obiective:

- Asigurarea unor spații școlare care să permită distanțarea fizică între elevi, prin plasarea băncilor la o distanță de 1,5 metri;
- Asigurarea infrastructurii sanitare - reabilitarea grupurilor sanitare (acolo unde această măsură se impune) și dotarea fiecărei școli cu apă curentă, săpun, hârtie igienică și dezinfectant;
- Dotarea școlilor cu un stoc suficient de măști de protecție pentru elevi și cadre didactice, astfel încât aceștia să le poată schimba în mod regulat, recomandărilor specialiștilor;
- Aerisirea încăperilor periodic, la un interval orar prestabilit (e.g.: după finalizarea unei ore de curs, după finalizarea cursurilor de dimineață etc.), dar și dezinfectarea spațiilor școlare cu soluții pe bază de clor sau alcool aplicate pe toate suprafețele la care au acces elevii și personalul școlii;
- Tranziția în scenariul roșu a oricărei unități de învățământ care înregistrează minim un caz de infectare în rândul elevilor, profesorilor sau al personalului auxiliar și nedidactic.

5. Finanțare adaptată contextului

Ținând cont de faptul că finanțarea ghidează orice modificare din sistemul educațional, considerăm că în actualul context este imperioasă o modificare a finanțării educației, în sensul:

- Modificării costului standard per elev, astfel încât o mai mare pondere a acestuia să fie alocată cheltuielilor aferente infrastructurii. Cheltuielile ce vor surveni odată cu această modificare pot fi incluse în buget la următoarea rectificare bugetară.
- Majorării sumelor alocate unităților de învățământ de către autoritățile locale, prin intermediul finanțării complementare, pentru a asigura materialele sanitare necesare desfășurării cursurilor fizice în siguranță;

6. Informare publică deschisă și constantă din partea autorităților

Debutul pandemiei de COVID-19 a avut un impact real asupra modului în care noi toți ne informăm cu privire la ceea ce se întâmplă în jurul nostru. În multe cazuri, poate fi dificil să discernem anunțurile oficiale de știrile menite să creeze panică. Din acest motiv, solicităm:

- Transparență sporită în procesul decizional, atât la nivel național, cât și la nivel local, pentru a facilita informarea elevilor cu privire la măsurile impuse de autorități pentru fiecare unitate de învățământ în parte.
- Informare constantă și deschisă din partea autorităților cu privire la statusul epidemiologic de la nivel local și eventualele modificări la modul de desfășurare al cursurilor școlare.

7. Elaborarea și aplicarea unitară a procedurilor privind deschiderea școlilor

În contextul actual, este foarte important ca atât modul în care se deschid școlile cât și asigurarea funcționării acestora după faza inițială să fie clarificate. Chiar dacă abordarea va fi una descentralizată din punct de vedere decizional, elaborarea procedurilor privind deschiderea școlilor trebuie să fie realizată la nivel central, de către experți în sănătate publică și în științele educației.

În acest sens, Consiliul Național al Elevilor solicită:

- Elaborarea, de către autoritățile centrale, a unor proceduri clare și specifice privind implementarea fiecărui scenariu în parte;
- O colaborare strânsă între autoritățile locale și autoritățile de la nivel central, pentru a soluționa eventualele probleme punctuale, nespecificate în procedurile de implementare a scenariilor;
- Actualizarea constantă a procedurilor, în funcție de evoluția situației epidemiologice și de problemele cu care se confruntă autoritățile locale;

8. Modificarea indicatorilor de performanță ai unităților de învățământ

Indicatorii de performanță ai unităților de învățământ preuniversitar reprezintă o parte esențială a procesului de evaluare și asigurare a calității. Dat fiind faptul că școala pe timp de pandemie va suferi modificări fundamentale în ceea ce privește modul de funcționare, e imperios ca acești indicatori să fie modificați cât mai repede cu putință, pentru a răspunde noilor nevoi din unitățile de învățământ.

Propunem modificarea următorilor indicatori:

- Asigurarea serviciilor medicale pentru educabili: Adăugarea unui punct privind *evaluarea periodică preventivă a stării de sănătate a educabililor și a personalului din școală, în conformitate cu instrucțiunile epidemiologice emise de către INSP;*
- Spații școlare: Adăugarea unui punct privind *adaptarea spațiilor școlare existente, astfel încât să fie posibilă respectarea măsurilor de distanțare fizică elev-elev, elev-profesor, profesor-profesor;*
- Dotarea cu tehnologie informatică și de comunicare: Adăugarea unui punct privind *dotarea unităților de învățământ cu infrastructură informatică ce permite înregistrarea și/sau transmiterea online a cursurilor, pentru școlile care se încadrează în scenariul galben;*
- Dezvoltarea profesională a personalului: Adăugarea unui punct privind *deprinderea competențelor necesare predării și evaluării online.*

9. Modificarea curriculumului

Gradul de asimilare a informației în cadrul orelor online s-a dovedit a fi unul scăzut, iar pentru a eficientiza acest proces este necesară adoptarea unei serii de obiective strategice:

- Reducerea numărului de ore stipulate în planurile-cadru - acest aspect poate porni de la reducerea numărului de ore alocate materiilor neesențiale specializării elevului (e.g.: orele de educație artistică pentru un profil teoretic). În acest mod, se pot acorda mai multe ore din orar materiilor esențiale fiecărui elev și, în același timp, se poate adapta materia disciplinelor adiacente profilului, în așa fel încât să fie asimilate doar informațiile necesare deprinderii competențelor stipulate în profilul absolventului.
- În cazul cursurilor care implică tranziția la mediul online, este necesară micșorarea timpului acordat pentru o oră de curs online, astfel încât profesorii să pună accentul mai mult pe interacțiunea directă cu elevii și pe gradul de participare al acestora, și mai puțin pe metode pedagogice de tipul conspectului din manual, pe care elevul le poate realiza și în mod individual.
- Adaptarea metodelor și a suportului de predare reprezintă, de asemenea, o prioritate ce ține de sfera curriculară. Disciplinele specifice profilelor vocaționale și tehnice necesită o ajustare, în așa fel încât să faciliteze elevului deprinderea abilităților conforme cu profilul absolventului, indiferent de situația epidemiologică. Acest lucru poate fi realizat prin crearea unor platforme online

interactive, care să aibă ca scop simularea experienței din laborator sau din atelier sau prin realizarea unor materiale didactice care dau ocazia elevului de a practica experimentele de acasă. Astfel de metode pot fi folosite, de asemenea, și pentru materiile din trunchiul comun ce necesită un spațiu special pentru derularea experimentelor practice.

10. Respectarea drepturilor elevilor

Pentru a putea depăși această situație cât mai ușor, este esențial ca abordarea la nivel decizional să fie una bazată pe respectarea drepturilor tuturor actorilor educaționali, cu precădere a drepturilor elevilor. Gradul de respectare a drepturilor nu poate fi condiționat de niciun factor extern care influențează sistemul educațional și, de aceea, este esențial ca toți factorii decizionali să înțeleagă importanța respectării drepturilor elevilor.

Relevante în acest sens sunt următoarele drepturi ale beneficiarilor primari ai educației, legiferate prin Statutul Elevului, dar și la nivel internațional, prin Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului:

- Dreptul la educație - dreptul fundamental al oricărui elev, care trebuie asigurat de către stat indiferent de statutul social sau financiar al elevului sau al familiei acestuia și care, din păcate, nu a fost asigurat pentru aproximativ 900.000 de elevi, din cauza lipsei infrastructurii digitale.
- Dreptul la sănătate - fără doar și poate, acest aspect reprezintă prioritatea zero pe care trebuie să o avem în vedere atunci când formulăm propuneri pentru reîntoarcerea la școală în anul școlar viitor. În acest sens, este imperios ca statul să asigure ansamblul de măsuri igienico-sanitare care se impun în contextul pandemiei cu COVID-19, astfel încât sănătatea elevilor să nu fie pusă în pericol.